

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statements and Significance of the Problems)

การเลี้ยงสัตว์ในสมัยก่อนนั้นเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้บริโภคภายในครอบครัวเท่านั้น อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ หญ้า ข้าวเปลือก รำ ข้าวฟ่าง ข้าวโพด เป็นต้น ต่อมาเมื่อความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้นจึงได้มีการขยายการเลี้ยงสัตว์ออกไป โดยเปลี่ยนจากการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้บริโภคภายในครอบครัวมาเป็นการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้า นอกจากนี้ได้มีการพัฒนาในด้านการใช้อาหารสัตว์อีกด้วย โดยค่อย ๆ เปลี่ยนจากการใช้อาหารสัตว์ธรรมชาติมาเป็นอาหารในลักษณะสำเร็จรูปแทน ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและให้คุณค่าทางอาหารได้มากกว่า ทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า เพราะช่วยให้สัตว์เจริญเติบโตและมีความต้านทานโรคสูง อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ได้เกิดขึ้นมามากกว่าสี่สิบปี แต่ก่อนโรงงานอาหารสัตว์มักเป็นโรงงานขนาดเล็กมีอยู่ทั่วทุกภาคต่อมาหลังปี 2417 ได้มีการตั้งโรงงานอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ขึ้นหลายแห่ง อาหารที่ผลิตจากโรงงานขนาดใหญ่ส่วนมากเป็นอาหารสุกร ไก่ และเป็ด ในช่วง 30 กว่าปี ที่ผ่านมามีการพัฒนาเริ่มเป็นไปอย่างต่อเนื่องและจริงจังโดยเป็นการผลิตอาหารสัตว์เพื่อการค้า ในช่วงปี 2521 - 2529 ผลิตได้ประมาณปีละ 1-2 ล้านตัน ได้เพิ่มมาเป็น 6 ล้านตันในปี 2539 ในขณะที่ความต้องการใช้อาหารสัตว์มีถึงประมาณ 8.5 ล้านตันต่อปี การผลิตอาหารสัตว์ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศเป็นสำคัญ โดยผู้เลี้ยงสัตว์จะใช้อาหารสัตว์สำเร็จรูปจากโรงงานอาหารสัตว์ประมาณร้อยละ 65 - 70 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30 - 35 เป็นอาหารสัตว์ที่ผู้เลี้ยงผสมขึ้นมาเพื่อใช้เอง

ปัจจุบันการเลี้ยงปศุสัตว์ได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์ในเชิงพาณิชย์ที่มีปริมาณการเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ สำหรับแหล่งเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีความสำคัญมีหลายพื้นที่ด้วยกัน คือ จังหวัดชลบุรี สระบุรี ฉะเชิงเทรา ลพบุรี ปราชินบุรี และนครปฐม สิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากความต้องการบริโภคภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของประชากร ทำให้ปริมาณความต้องการอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพิ่มตามไปด้วย จะเห็นได้จากการที่ปี 2546 มีความต้องการใช้อาหารสัตว์ทั้งหมดโดยประมาณ 11,494 ล้านตัน ขณะที่ปี 2547 ความต้องการอาหารสัตว์ทั้งหมดมีประมาณ 11,788 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ประมาณร้อยละ 2.6 เนื่องจากมีการเลี้ยง

มากขึ้น ความต้องการใช้อาหารสัตว์จึงขยายตัวตามปริมาณการเลี้ยงด้วย จะเห็นได้จากการเลี้ยงไก่ และสุกรที่มีสัดส่วนร้อยละ 83 ของปริมาณการเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด ส่งผลให้ความต้องการใช้อาหารไก่ และสุกรมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 86 (สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย 2547 : 17) แม้ว่าเกษตรกรและผู้เลี้ยงสัตว์ส่วนหนึ่งได้หันมาผสมอาหารใช้เองในฟาร์มมากขึ้นก็ตาม แต่มีผู้เลี้ยงสัตว์จำนวนไม่น้อยที่ยังนิยมใช้อาหารผสมของบริษัทอาหารสัตว์อยู่ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการมีปัญหาเรื่องแรงงาน การลงทุน เทคโนโลยีทางการผลิตต่าง ๆ จึงไม่พร้อมที่จะมีโรงงานผสมอาหารของตนเอง การซื้ออาหารสัตว์จากบริษัทจึงเป็นการสะดวกสบายมากกว่า โดยเฉพาะในระยะหลังมานี้ มีบริษัทให้เลือกหลายยี่ห้อ ตามความพึงพอใจ แต่จากการระบาดของไข้หวัดนกในปลายปี 2547 ส่งผลให้ปริมาณความต้องการอาหารไก่ลดลง เนื่องจากปริมาณไก่ลดลง แต่สำหรับการระบาดในรอบสองในปี 2549 ธุรกิจอาหารไก่ถือว่าได้รับผลกระทบไม่มากนัก ส่วนหนึ่งมาจากมาตรการการควบคุมโรคระบาดของรัฐบาล และจากการที่ค่าเงินบาทแข็งขึ้นในปี 2549 ถึง ปี 2550 ทำให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ได้ประโยชน์จากการแข็งค่าของเงินบาท (จากเคยอยู่ที่ 40 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ แข็งขึ้นมาอยู่ที่ 35 บาทต่อ 1 ดอลลาร์) ซึ่งแข็งค่าขึ้นประมาณ 10 กว่าเปอร์เซ็นต์ จากการนำเข้ากากถั่วเหลืองซึ่งมีปริมาณการใช้ทั้งหมดประมาณ 2 ล้านกว่าตัน ทำให้ประหยัดต้นทุนวัตถุดิบไปได้มาก นอกจากนี้เป็นที่คาดว่า กากถั่วเหลืองในปี 2550 จะมีราคาถูกลง เพราะอเมริกาจะมีการใช้ไบโอดีเซลมากขึ้น เมื่อการใช้น้ำมันไบโอดีเซลมีมากขึ้นจะมีกากถั่วเหลืองเหลือจำนวนมาก ราคาจึงถูกลง จาก กิโลกรัมละ 13 บาท ในปี 2547 ลดลงมาเหลือ กิโลกรัมละ 10.50 บาท และยังคงมีแนวโน้มว่าราคาจะลดถูกลงอีก (กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีเกษตรแนวใหม่ 2550 : 28)

อุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูป มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากก่อให้เกิดการจ้างงานประมาณ 7,000 คน เป็นผู้ผลิตวัตถุดิบสำคัญในการเลี้ยงสัตว์ และเป็นแหล่งรองรับผลผลิตทางการเกษตร รวมถึงผลิตผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น ๆ เช่น การสกัดน้ำมันพืช การสีข้าว การประมง เป็นต้น ซึ่งเป็นธุรกิจเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage) และเกี่ยวเนื่องไปยังธุรกิจเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage) ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์ และผลิตผลพลอยได้จากแปรรูปสัตว์ให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นอกจากนี้อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ยังก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมปลาป่น อุตสาหกรรมผลิตยา วิตามิน เกลือแร่ และอาหารเสริม สำหรับสัตว์ สัตว์เคี้ยวเอื้องและประมงมีความสำคัญต่อการส่งออกค่อนข้างมาก หากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์แพงจะทำให้ต้นทุนการผลิตที่ส่งออกพลอยสูงตามไปด้วยจึงไม่สามารถแข่งขันกับประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่าได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องมีการปรับใช้นโยบายนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ ให้เป็นประโยชน์ต่อกิจการด้านการผลิตต่าง ๆ ทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม

จากการศึกษาของ สุโกวิท โชติวัฒน์กุล (2530) เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการผลิตอาหาร สัตว์ในประเทศไทย พบว่า อุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในอดีตจะตั้งโรงงานอยู่ในเขตรอบ ๆ กรุงเทพฯ เช่น จังหวัดสมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี และในกรุงเทพฯ ด้วย โดยมีโรงงานอาหารสัตว์ตั้งอยู่ในเขตดังกล่าวถึง 28 โรงงาน จากจำนวน โรงงาน 33 โรงงาน ที่ได้รับอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ในปี 2527 แต่หลังจากปี 2531 ที่คณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนได้งดให้การส่งเสริมการลงทุนสำหรับโรงงานอาหารสัตว์ ที่จะตั้งในพื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ ชลบุรี นครปฐม ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร และกรุงเทพฯ โรงงานขนาดใหญ่และขนาดกลางได้เลือกไปตั้งโรงงานในภูมิภาคที่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหวังที่จะขอรับการส่งเสริมการลงทุน และไปสร้างธุรกิจครบวงจรด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ ในท้องถิ่นนั้น จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้เกิดประเด็นปัญหาว่า ที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ของไทยในปัจจุบันตั้งอยู่ที่ไหน มีรูปแบบทางที่ตั้งอย่างไร และปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการ เลือกที่ตั้งอุตสาหกรรม

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นจึงทำการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบทาง ที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปว่ามีรูปแบบเป็นอย่างไร และปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อ ที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ดังกล่าว ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผน และพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประเทศไทยให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในอนาคต

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Goals and Objective)

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบทางที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปใน ประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปใน ประเทศไทย

3. สมมติฐานของการศึกษา (Hypothesis to Be Tested)

1. ปัจจัยด้านตลาด มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขนาดที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ สำเร็จรูป ในประเทศไทย
2. ปัจจัยด้านวัตถุดิบรวม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขนาดที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหาร สัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย

3. ปัจจัยด้านวัตถุดิบประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขนาดที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย
4. ปัจจัยด้านการขนส่ง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขนาดที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย
5. ปัจจัยด้านเงินทุน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขนาดที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย
6. ปัจจัยด้านแรงงาน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขนาดที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย

4. ขอบเขตของการศึกษา (Scope or Delimitation of the Study)

1. การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ทำการศึกษาเฉพาะจังหวัดที่มีอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปตั้งอยู่ รวมทั้งสิ้น 44 จังหวัด จากทั้งหมด 76 จังหวัด เป็นกรอบทางพื้นที่ในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นรายภาคทางภูมิศาสตร์ และใช้ขอบเขตของจังหวัดเป็น “หน่วยสถิติทางพื้นที่” (Area Statistical Unit)

2. ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้ข้อมูลจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่จดทะเบียนไว้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช 2535 ซึ่งมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 225 โรงงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2547 ได้มีการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมออกเป็น 107 ประเภท โดยอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปจัดอยู่ในอันดับที่ 15(1) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- การทำอาหารผสม หรืออาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์

โดยแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

(ก) ชนิดผง (Mashed Feed) คือ อาหารสัตว์ที่บดเป็นผงละเอียด

(ข) ชนิดเม็ด (Pellet Feed) คือ อาหารสัตว์ชนิดผงที่ผ่านเข้าเครื่องอัดให้เป็นเม็ด

(ค) ชนิดขบเม็ด (Crumbled Feed) คือ อาหารสัตว์ชนิดเม็ดที่ผ่านเข้าเครื่องขบเม็ด

เพื่อให้แตกออกและมีขนาดเล็กกลง

3. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์บกเท่านั้น ไม่รวมโรงงานที่ผลิตอาหารสัตว์น้ำ

4. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงปศุสัตว์เท่านั้น ไม่รวมอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสัตว์เลี้ยง

5. ขั้นตอนของการศึกษา (Process of the Study)

1. ศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลของทฤษฎี แนวความคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับที่ตั้งอุตสาหกรรมจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ
2. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูป และรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลไว้
3. นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำตาราง แผนภาพ และแผนที่ประกอบ
4. นำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เป็นหมวดหมู่ และอยู่ในรูปของหน่วยสถิติที่จะใช้ในการคำนวณ
5. ทำการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบทางที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย
6. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดด้วยวิธีการทางสถิติ คือ Correlation และ Regression ด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ คือ โปรแกรม SPSS for Windows
7. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลความหมาย และอธิบายผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย
8. สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

6. ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption)

1. ข้อมูลสถิติอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่ใช้ในการศึกษา คือ ปี พ.ศ. 2547 ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นฐานข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และทันสมัยมากที่สุด
2. การศึกษารูปแบบทางที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทยพิจารณาจาก ข้อมูลจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่อยู่ในแต่ละจังหวัดของประเทศไทย
3. ข้อมูลอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ นำมาใช้ในการศึกษาเฉพาะจังหวัดที่มีอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปตั้งอยู่
4. ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยด้านวัตถุดิบรวม วัตถุดิบได้จากจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมวัตถุดิบอาหารสัตว์ซึ่งเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบป้อนให้โรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูป ได้แก่

อุตสาหกรรมสีข้าว น้ำมันพืช มันเส้น มันอัดเม็ด น้ำตาลทราย และ โรงฆ่าไก่

5. ปัจจัยวัตถุดิบประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ วัดได้จากปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
6. ปัจจัยด้านตลาด ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ วัดได้จากจำนวนการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ โคนม โคนเนื้อ สุกร ไก่ เป็ด และนกกระทา
7. ปัจจัยด้านแรงงาน ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ วัดได้จากจำนวนกำลังแรงงานรวม ปี 2547 ที่มีอายุตั้งแต่ 15 - 59 ปี ซึ่งประกอบด้วย ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล
8. ปัจจัยด้านเงินทุนที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ วัดได้จากจำนวนเงินลงทุนในอุตสาหกรรมทั้งหมด
9. ปัจจัยด้านขนส่ง ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ วัดได้จากจำนวนรถบรรทุกที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก

7. นิยามศัพท์ในการศึกษา

1. อุตสาหกรรม (Industry) หมายถึง การแปรรูปหรือแปรวัตถุดิบ (Raw Materials) ให้เป็นสินค้า (Goods) หรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป (Finished Products) เพื่อนำไปบริโภค จำหน่าย หรือนำไปเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมอีกต่อหนึ่ง (วิจัย ศรีคำ 2547 : 3)
2. อุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูป (Animal Feed Industry) หมายถึง อาหารสัตว์ที่ผสมสำเร็จแล้วสามารถนำไปใช้เลี้ยงสัตว์ได้ทันที โดยมีส่วนผสมของอาหารที่มีโภชนะต่าง ๆ ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของสัตว์แต่ละประเภท สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ 1) ชนิดผง (Mashed Feed) 2) ชนิดเม็ด (Pellet Feed) 3) ชนิดขบเม็ด (Crumbled Feed)
3. อุตสาหกรรมน้ำมันพืช หมายถึง ผู้ประกอบการผลิตน้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันมะพร้าว น้ำมันปาล์ม น้ำมันรำ และน้ำมันดอกทานตะวัน
4. ปศุสัตว์ หมายถึง โคนม โคนเนื้อ สุกร ไก่ เป็ด และนกกระทา
5. ผู้ผลิตอาหารสัตว์ หมายถึง ผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์และจำหน่าย ทั้งในและต่างประเทศ
6. สารผสมล่วงหน้า (Premix) หมายถึง สารปดิกย่อยก่อนผสม หรือผลิตภัณฑ์ที่ประกอบด้วยวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือมากกว่า ผสมกับสื่อที่เหมาะสม สื่อที่กล่าวข้างต้น หมายถึง วัตถุที่ใช้ในการเจือจางหรือใช้เป็นส่วนผสมของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ รวมถึงส่วนของพืช แร่ธาตุ กากน้ำตาล ผลิตภัณฑ์ที่เหลือจากการหมักน้ำตาล น้ำมันที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ วัสดุที่เหลือจากการเกษตรที่ปลอดภัย เคลย์ (Clay) ซิลิคอนไดออกไซด์ (Silicondioxide) เคโอลิน (Kaolin) และแป้งจากพืชที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ (ชาญศักดิ์ ไชยภูมิสกุล 2543 : 44)

7. อาหารเสริมสำหรับสัตว์ หมายถึง วัตถุที่ผสมแล้ว และวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์เพื่อใช้เพิ่มคุณค่าทางโภชนาแก่สัตว์ โดยให้สัตว์กินโดยตรงหรือทำให้เจือจางก่อนใช้เลี้ยงสัตว์ และใช้ผสมอาหารสัตว์อื่นเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ อาหารเสริมประเภทโปรตีน อาหารเสริมประเภทแร่ธาตุ อาหารเสริมประเภทวิตามิน อาหารเสริมประเภทไขมัน (ชาญศักดิ์ ไซยภูมิสกุล 2543 : 45)

8. พื้นที่ทำการศึกษา (Study Area)

ในการศึกษานี้ศึกษาเฉพาะจังหวัดที่มีอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปตั้งอยู่ ซึ่งมีทั้งสิ้น 44 จังหวัด โดยแบ่งเป็นรายภาคทางภูมิศาสตร์ ได้ดังนี้

1. ภาคกลาง 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี พิจิตร โลก สระบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี สุโขทัย สมุทรสาคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม และกรุงเทพมหานคร

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด อุดรธานี นครพนม นครราชสีมา มหาสารคาม อุบลราชธานี หนองบัวลำภู สกลนคร และศรีสะเกษ

3. ภาคเหนือ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน และอุตรดิตถ์

4. ภาคตะวันตก 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี เพชรบุรี

5. ภาคตะวันออก 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว

6. ภาคใต้ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง และสงขลา

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Benefits from the Research Findings)

1. ผลการวิจัยทำให้เข้าใจรูปแบบทางที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย

2. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศไทย

3. ผลการวิจัยสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการด้านการผลิตและตัวแทนจำหน่ายอาหารสัตว์สำเร็จรูป รวมทั้งใช้เป็นแนวทางให้กับภาครัฐในการวางแผนและกำหนดนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูป เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ให้เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องต่อไป

